

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 โดยดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวนโรงเรียน 69 โรงเรียน จำนวน 775 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จากจำนวน 69 โรงเรียน จำนวน 302 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	4	1
2	บ้านโป่งปะ	6	2
3	บ้านเขาน้อย	18	7
4	บ้านปากยาง	14	6
5	บ้านม่วงหอม	18	7

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
6	บ้านทุ่งเลี้ยงสามัคคี	4	1
7	ห้วยพลู	13	5
8	บ้านแก่งกุลาสามัคคี	5	2
9	วัดไชยนาม	17	7
10	บ้านบึงพร้าว	3	1
11	บ้านดินทอง	12	5
12	บ้านชำเตย	6	2
13	ชุมชน 2 บ้านกกไม้แดง	7	3
14	บ้านเนินสะอาด	19	7
15	วัดท่าหมื่นราม	16	7
16	สามัคคีประชาราษฎร์	18	7
17	บ้านหินประกาย	6	2
18	บ้านใหม่ชัยเจริญ	16	7
19	บ้านชำหวาย	12	5
20	บ้านนาพราน	11	5
21	บ้านใหม่พนมทอง	12	5
22	บ้านป่าขนุน	4	1
23	บ้านน้ำริน	4	1
24	บ้านหนองปรือ	19	8
25	บ้านกลาง	10	4
26	บ้านน้ำยาง	5	2
27	ชุมชน 15 บ้านเนินสว่าง	5	2
28	บ้านคลองคู	24	9
29	บ้านหนองงา	10	4
30	สามัคคีธรรม	12	5
31	วัดสุพรรณพนมทอง	8	3
32	วัดพันชาลี	6	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
33	บ้านเนินไม้แดง	7	3
34	บ้านเนินทองราษฎร์พัฒนา	6	2
35	บ้านวังไม้ตอก	3	1
36	วัดหนองตาเรือง	4	1
42	วัดดงข่อย	10	4
43	บึงราชนก	5	2
44	ครูประชาชนูทิศ	16	6
45	บ้านเขาสมอแคลง	21	8
46	วัดบางสะพาน	16	7
47	บ้านวังพรม	7	3
48	พัฒนาราษฎร์ ตั้งตรงจิตร 12	72	26
49	บ้านวังตาดราษฎร์อุทิศ	16	7
50	บ้านแก่งจูนาง	15	6
51	ป่าไม้อุทิศ 6	15	6
52	บ้านวังนกแอ่น	6	2
53	บ้านวังดินสอ	10	5
54	บ้านป่ามะกรูด	3	1
55	บ้านน้ำพรม	11	5
56	บ้านท่าข้าม	13	5
57	บ้านแก่งสุษดีเสนาอุปถัมภ์	15	6
58	บ้านชำตะเคียน	13	5
59	บ้านตอเรือ	4	1
60	บ้านไผ่ใหญ่	4	1
61	วัดทางลัด	6	2
62	วัดวังพิบูล	11	4
63	บ้านคลองเปิด	9	4
64	บ้านคลองเมือง	7	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
65	บ้านวังประดู่	4	1
66	บ้านสะเดา	11	4
67	บ้านหนองพระ	9	4
68	บ้านเจริญผล	15	6
69	บ้านคลองแร่	4	1
รวม		775	302

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) เพื่อวัดระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ซึ่งมี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน ด้านการเข้าสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เรียงลำดับจากน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

1. การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำของกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) คือ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน และด้านการเข้าสังคม

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามทฤษฎีของกริฟฟิธส์ มาใช้เป็นแนวทางและได้เพิ่มเติมข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

1.3 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1–3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามลำดับ ดังนี้

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน และความเหมาะสมในการใช้ภาษา

2.1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาปรับปรุงเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับข้าราชการครูโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1–3 ในอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 125) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ คือ 0.98

2.2.2 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามถามความคิดเห็นข้าราชการครูโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามขอความร่วมมือจากกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืน ตามวัน เวลา ที่กำหนด

2. การจัดการทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดการทำข้อมูล ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ของแบบสอบถาม

2.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ มาตรวจให้คะแนน ตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อคำถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่ถูกต้องสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนัก คะแนนตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 123) ซึ่งได้กำหนดค่าไว้ ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น มากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น มาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น ปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น น้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น น้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

2. การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) คะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบสอบถาม ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 123) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด

โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของแบบสอบถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ข้างต้น

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ในการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร แลเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test Independent)